

Blødningsforstyrrelser

- værd at vide -

Hvem har blødningsforstyrrelser?

Alle kvinder vil på et tidspunkt opleve blødningsforstyrrelser. Sker det gentagne gange, skal du reagere på det. I en normal menstruationscyklus bløder du generelt op til 7 dage efterfulgt af 3 uger uden blødning. Blødningsforstyrrelser ses hos ca. 20 % af kvinder mellem 15 og 20 år i løbet af et kalenderår, og igen meget hyppigt efter 40-årsalderen i perimenopausen.

Skal man til læge?

Ja, hvis du har gentagne afvigelser eller ændring i dine blødninger. Har du udebleven menstruation, så husk som det første at tage en graviditetstest, så det bliver afklaret om årsagen er graviditet. Ved blødningsforstyrrelser er det en hjælp, hvis du fører et blødningsskema. Så kan jeg bedst vurdere, hvad der er galt. Du registrerer dage med blødning og blødningsstyrke, og har du smerter, skal det også noteres. Du kan printe skemaet fra hjemmesiden.

Normal menstruationscyklus

Menstruationsslimhinden påvirkes skiftevis af østrogen og progesteron. Hvis du ellers

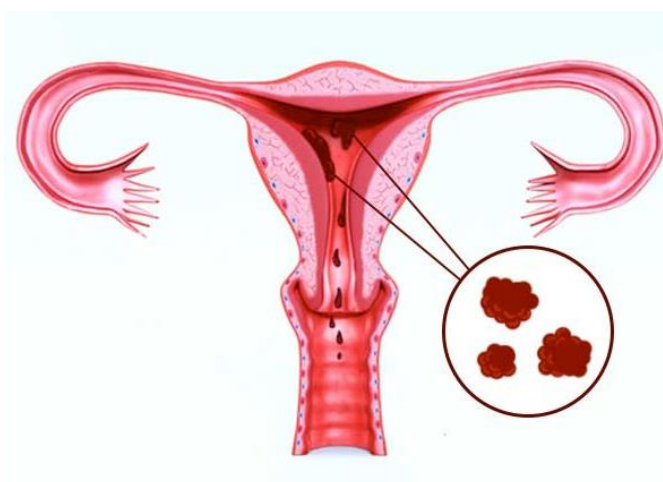
er sund og rask, og ikke gravid, vokser menstruationsslimhinden op, og afstødes igen, måned efter måned, indtil du går i overgangsalderen.

Forskellige blødningsforstyrrelser

Der er forskellige typer af blødningsforstyrrelser, især i forhold til din alder. Hos yngre kvinder ses oftest pletblødninger, og uregelmæssig eller udebleven menstruation. Især ved tilstande med udebleven menstruation, vil menstruationsslimhinden efter lang tid pludselig afstødes, fordi den bliver for svulstig og tyk. Der er simpelthen ikke plads til mere inde i livmoderhulen. Det kan være en voldsom blødning og ses typisk ved forskellige typer af hormonforstyrrelser.

Efter 40-årsalderen bliver blødninger ofte ret uregelmæssige og kraftige med mørke klumper. Der kan være styrtblødninger, klumperne ligner gammel lever, og det kan se ret voldsomt ud.

Er du tæt på overgangsalderen ændres det igen, og skifter til, at der nu går lang tid mellem blødningerne.

Årsager til blødningsforstyrrelser?

Hos yngre kvinder ses blødningsforstyrrelser oftest ved infektioner, uregelmæssig ægløsning og brug af prævention. Udeblevne menstruationer ses især ved hormonforstyrrelser som *PCOS*, hvor man har for mange mandlige hormoner og ved et *Prolaktinom*, som er en godartet lille svulst i hjernen, der kan danne for meget prolaktin. Ved *Funktionel Hypothalamisk Anovulation (FHA)*, er der også udebleven menstruation. Der er flere grunde til FHA, og som regel ikke en organisk årsag, men derimod er bekymring, overdreven sundhed, stress, træning og restriktiv kost medvirkende hertil.

Hos kvinder over 40-års alderen er der typisk blødningsforstyrrelser pga. polypper, uregelmæssige ægløsninger, og muskelknuder. Især de store penduludsving af østrogen og progesteron i perimenopausen giver blødningsforstyrrelser. For næsten alle kvinder gælder det, at de sidste 4-6 blødninger før blødningerne helt stopper i den fuldbårne overgangsalder, også er uregelmæssige.

Typiske årsager til blødningsforstyrrelser:

- brug af prævention
- stofskiftesygdom
- perimenopause
- overgangsalder
- hormonbehandling
- blødersygdomme
- polypper
- muskelknuder
- endometriose
- blodfortyndende behandling
- hormonforstyrrelser
- PCOS, FHA, Prolaktinom

Sjældne årsager:

- kræft i livmoderhals eller livmoderhule.

Skal jeg undersøges?

Ja, du vil få foretaget en gynækologisk undersøgelse samt en ultralydsskanning gennem skeden. Ved skanningen kan jeg se livmoderens anatomi og tykkelsen på menstruationsslimhinden. Hvis ikke jeg kan se detaljer inde i livmoderhulen, og har mistanke om fx en polyp eller muskelknude, er en såkaldt vandskanning nødvendig. Her sprøjter jeg lidt saltvand op i livmoderen gennem en tynd plastikslange. Nogle få synes, det er lidt ubehageligt, men de fleste mærker det ikke.

Hvad er en vævsprøve?

En vævsprøve kan være nødvendig, hvis du har blødningsforstyrrelser. Formålet med en vævsprøve er at undersøge, om cellerne i menstruationsslimhinden er normale eller unormale. Det er vigtigt for valg af, eller ændring i din behandling. Jeg lægger lokalbedøvelse, fører et lille plastikrør op, og suger lidt slimhinde ud. Det sendes til laboratoriet for nærmere undersøgelse.

Behandling af blødningsforstyrrelser

Det er en lægefaglig vurdering og afhænger af din sundhedstilstand, alder og blødningsforstyrrelsens karakter. Det rådgiver jeg dig om, lægger en plan, og du får udleveret information om den valgte behandling.

© Copyright Charlotte Floridon

Klinik for Overgangsalder og Gynækologi

Charlotte Floridon, Speciallæge, Ph.d. i Gyn/Obs